

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
29 жовтня 2020 року,
Протокол № 5

Перший проректор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК
(підпис)

29 жовтня 2020 року

М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ФІНАНСИ КРАЇН ЄС»
для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
галузі знань 07 Управління та адміністрування**

м. Хмельницький
2020

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 1
2. Заплановані результати навчання	– 2
3. Програма навчальної дисципліни	– 4
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 8
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 8
4.2. Аудиторні заняття	– 8
4.3. Самостійна робота студентів	– 8
5. Методи навчання та контролю	– 9
6. Схема нарахування балів	– 9
7. Рекомендована література	– 10
7.1. Основна література	– 10
7.2. Допоміжна література	– 10
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 13

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 07 Управління та адміністрування
2. Код і назва спеціальності	– 072 Фінанси, банківська справа та страхування
3. Назва спеціалізації	– спеціалізація не передбачена
4. Назва дисципліни	– Фінанси країн ЄС
5. Тип дисципліни	– вибіркова
6. Код дисципліни	– ППВ 10.1.
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– бакалавр
9. Курс / рік навчання	– четвертий
10. Семестр	– сьомий
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 3,5 / 105
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 36
% від загального обсягу лекційні заняття (годин)	– 34
% від обсягу аудиторних годин семінарські заняття (годин)	– 18
% від обсягу аудиторних годин самостійна робота (годин)	– 50
% від загального обсягу тижневих годин:	
аудиторних занять	– 2,1
самостійної роботи	– 4,1
3) заочна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 12
% від загального обсягу лекційні заняття (годин)	– 11
% від обсягу аудиторних годин семінарські заняття (годин)	– 6
% від обсягу аудиторних годин самостійна робота (годин)	– 50
% від загального обсягу тижневих годин:	
аудиторних занять	– 6
самостійної роботи	– 50
самостійна робота (годин)	– 93

% від загального обсягу	– 89
тижневих годин:	-
аудиторних занять	– -
самостійної роботи	– -
12. Форма семестрового контролю	– залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ППО 7. Міжнародні економічні відносини, ППО 10. Фінансове право.
2) супутні дисципліни	– ППО 18. Банківська система, ППО 19. Бюджетна система, ППО 20. Фінансовий ринок, ППВ 11.3. Центральний банк і грошово-кредитна політика.
3) наступні дисципліни	– -
14. Мова вивчення дисципліни	– українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Загальні компетентності</p> <p>ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 06. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p style="text-align: center;">Спеціальні компетентності</p> <p>СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. СК 02. Розуміння особливостей функціонування сучасних національних фінансових систем країн Європейського Союзу та їх структури. СК 05. Здатність застосовувати знання законодавства країн ЄС у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку. СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку. СК 13. Розуміння особливостей формування та функціонування фінансів країн Європейського Союзу.</p>
Результати навчання	<p>ПР 02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. ПР 03. Визначати особливості функціонування сучасних національних фінансових систем країн ЄС та їх структури. ПР 12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності. ПР 14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем країн ЄС, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. ПР 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПР 26. Застосовувати набуті знання з фінансів зовнішньоекономічної діяльності в міжнародних економічних і валютно-кредитних відносинах. ПР 28. Визначати особливості формування фінансів країн Європейського Союзу та функціонування міжнародних фінансових організацій у сфері банківської та страхової діяльності.</p>

**Після завершення вивчення дисципліни
здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:**

1. Знання

(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)

- 1.1) відтворювати визначення понятійно-термінологічного апарату у сфері країн ЄС;
- 1.2) розкривати роль та місце національних фінансових систем в системі міжнародних економічних відносин;
- 1.3) описувати принципи організації сучасних фінансових систем;
- 1.4) називати закономірності формування та функціонування фінансів країн Європейського Союзу.

2. Розуміння

(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)

- 2.1) пояснювати зміст основних термінів, що розкривають суть фінансів країн Європейського Союзу;
- 2.2) обговорювати основи формування, функціонування та розвитку фінансів Європейського Союзу;
- 2.3) пояснювати сутність та принципи формування Єдиного бюджету Європейського Союзу;
- 2.4) описувати дію факторів, які впливають на процес розподілу фінансового капіталу у європейському просторі.

3. Застосування знань

(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)

- 3.1) класифікувати складові організаційної структури Європейського Союзу та механізм їх взаємодії;
- 3.2) демонструвати вміння використовувати макроекономічні показники для обґрунтування висновків розвитку національних економік країн Європейського Союзу;
- 3.3) інтерпретувати механізми функціонування бюджетної та податкової систем ЄС;
- 3.4) визначати особливості розвитку фінансів конкретних країн Європейського Союзу.

4. Аналіз

(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)

- 4.1) досліджувати тенденції розвитку бюджетної та податкової систем ЄС;
- 4.2) протиставляти і критично оцінювати механізми функціонування федерального бюджету, місцевого бюджету, державних позабюджетних спеціалізованих фондів ЄС;
- 4.3) аналізувати тенденції розвитку федерального бюджету, місцевого бюджету, державних позабюджетних спеціалізованих фондів ЄС;
- 4.4) проводити порівняльний аналіз фінансових систем різних держав ЄС та їх елементів.

5. Синтез

(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)

- 5.1) систематизувати джерела єдиного бюджету Європейського Союзу;
- 5.2) аргументувати напрями використання єдиного бюджету Європейського Союзу;
- 5.3) узагальнювати особливості національних фінансових систем країн Європейського Союзу.

6. Оцінювання

(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)

- 6.1) проводити оцінку стану та перспектив розвитку фінансів у відповідних країнах Європейського Союзу;

- 6.2) аналізувати основні тенденції глобалізації фінансових ринків ЄС;
- 6.3) оцінювати спрямованість фінансових потоків у країнах Європейського Союзу;
- 6.4) здійснювати аналіз ефективності застосування різних механізмів регулювання фінансів у відповідних країнах Європейського Союзу.

7. Створення (творчість)

(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатомірності та альтернативності сучасної культури)

- 7.1) визначати перспективи розвитку фінансів конкретних країн Європейського Союзу;
- 7.2) генерувати ідеї щодо виявлення можливості застосування кращого світового досвіду розвитку фінансів в Україні.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Становлення та розвиток Європейського Союзу

Економічні та історичні передумови створення Європейського Союзу (ЄС). Заснування організацій: Європейського об'єднання вугілля і сталі; Європейське економічне співробітництво; Європейське співтовариство з атомної енергії. Концепція будівництва загальноєвропейського дому ("План Шумана"). Створення Європейського економічного співтовариства та його основні завдання. Інтеграція країн Західної Європи в кредитно-грошовій і валютній сферах ("План Варнера"). Державний контроль в економіці. Економічні кризи 70–80-х років ХХ ст. Структурна перебудова економіки. Розширення Європейської інтеграції та введення єдиної європейської валюти. Економіка провідних країн Західної Європи.

Соціально-економічна природа європейської інтеграції. Роль ЄС у загальносвітовому розвитку. Характеристика інституціональної структури ЄС. Функції вищих керівних органів ЄС, Європейської Ради, ради Міністрів, комісії ЄС, Європейського парламенту, суду ЄС, Економічного і соціального Комітету. Сучасні соціально-економічні показники розвитку ЄС.

Тема 2. Фінанси Європейського Союзу

Особливості організації Союзного бюджету. Принципи побудови бюджету ЄС. Характеристика доходів і видатків бюджету Європейського Союзу. Договірні обмеження формування доходної та витратної частин бюджету ЄС. Структура доходів та видатків бюджету ЄС. Перерозподіл фінансів в державах ЄС.

Спеціальні фонди ЄС і фінансування окремих програм соціально-економічного розвитку. Фінансування науки в ЄС. Кредитна діяльність ЄС, склад і структура союзної заборгованості. Принципи оподаткування в ЄС. Напрями гармонізації податкового законодавства. Проблеми та перспективи розвитку фінансової системи ЄС на сучасному етапі.

Тема 3. Фінансові ринки Європейського Союзу

Ринок євровалют. Передумови виникнення євровалютного ринку. Учасники ринку євровалют. Специфіка євrorинку. Термінові депозити. Депозитні сертифікати та їхні види. Банки, що працюють на ринку євровалют. Євровалютний міжбанківський ринок. Ризики суб'єктів міжбанківського ринку. Переваги та недоліки ринку євровалют. Перспективи розвитку ринку євровалют.

Ринок єврокредитів. Вартість і процес надання кредиту. Процентна ставка за кредитом та її види. Характеристика роловерних єврокредитів. Синдиковані єврокредити. Процедура надання синдикованої позики. Методи зниження ризиків за надання синдикованого кредиту. Ознаки єврокредиту. Переваги та недоліки синдикованих єврокредитів.

Євроакції. Ринок євроакцій. Суб'єкти ринку євроакцій. Емісія євроакцій. Європейські депозитарні розписки. Єврооблігації. Ринок єврооблігацій та його інструменти. Властивості єврооблігацій. Строки погашення єврооблігацій. Ставки відсотку з єврооблігацій. Суб'єкти ринку єврооблігацій. Ринок короткострокових боргових паперів. Ринок єврокомерційних паперів (ЕСР). Ринок євронот. Ринок деривативів. Поняття деривативів. Класифікація деривативів. Інструменти ринку.

Тема 4. Фінанси країн-членів ЄС Західної Європи

Структура фінансової системи Франції. Характеристика доходів і видатків державного бюджету Франції. Витрати на економіку, їх вплив на структурну перебудову в промисловості та аграрному секторі. Витрати на соціальне забезпечення, їх динаміка. Зміст і призначення соціального бюджету Франції. Державні цільові програми соціального захисту населення Франції. Бюджетний процес у Франції. Роль і значення місцевих фінансів. Призначення спеціальних урядових фондів, їх склад. Загальний обсяг і структура державної заборгованості. Динаміка державного боргу Франції. Особливості організації фінансів підприємств різних форм власності. Характеристика податкової системи Франції. Державний податковий контроль у Франції.

Фінансова система Бельгії. Система державних фінансів Бельгії. Доходи бюджету Бельгії. Суб'єкти оподаткування в Бельгії. Видатки державного бюджету Бельгії. Фінанси соціальних фондів Бельгії. Доходи бюджету Бельгії. Банківська система Бельгії.

Фінанси Нідерландів. Державні фінанси Нідерландів у фінансовій системі країни. Фінанси юридичних осіб. Види податків у Нідерландах. Особливості місцевих фінансів. Структура податкової служби Нідерландів. Механізми внутрішнього контролю податкової служби Нідерландів. Права платників податків та податкової служби у сучасних умовах. Фінансова привабливість Нідерландів для іноземних інвесторів.

Фінансова система Люксембурга. Податкова система Люксембургу. Особливості бюджетної системи Люксембургу. Основні видатки бюджету країни. Проблеми в діяльності банківських структур Люксембургу.

Структура фінансової системи Ірландії. Фінансування Ірландії Європейським Союзом. Податкова політика Ірландії. Видатки державного бюджету Ірландії. Місцеві фінанси країни. Банківська система Ірландії.

Тема 5. Фінанси країн-членів ЄС Центральної Європи

Структура фінансової системи Німеччини. Особливості сучасної ринкової соціальної економіки Німеччини. Склад фінансової системи Німеччини. Бюджетний устрій Німеччини на принципах афіксального федералізму. Система вертикального і горизонтального вирівнювання. Напрямки реформування міжбюджетних відносин. Основні напрямки фінансової політики. Федеральний бюджет Німеччини. Характеристика податкової системи Німеччини. Федеральні, земельні, комунальні та сумісні податки. Характеристика бюджетного процесу. Проблема державного боргу і дефіциту бюджету в Німеччині. Призначення спеціальних урядових фондів. Бюджети земель і громад Німеччини. Позитивні та негативні наслідки об'єднання Німеччини. Фінанси підприємств і німецька модель корпоративного управління. Сучасні проблеми та перспективи розвитку фінансової системи Німеччини.

Фінанси Австрії. Загальна характеристика фінансової системи Австрії. Казначейство Австрії. Особливості оподаткування в Австрії. Сучасні зміни у витратних статтях та прибутковій частині бюджету. Проблеми підвищення фінансової ефективності єдності федерації. Особливості розвитку фінансово-кредитної системи Австрії. Фінанси підприємств Австрії.

Фінансова система Польщі. Державні фінанси Польщі. Особливості бюджетного процесу в Польщі. Види податків і зборів у Польщі, їх вплив на доходи підприємств і домогосподарств. Доходи і видатки державного бюджету Польщі. Податкові доходи Державного бюджету Польщі. Бюджетний процес і бюджетний рік у Польщі. Фінансова реформа у Польщі. Фінанси Польщі до реформи. Фінанси Польщі в перші роки реформи. Реформа місцевого самоврядування і фінансів у Польщі. Структура самоврядування та місцевих бюджетів у Польщі. Пенсійна реформа в Польщі та її проблеми. Особливості фінансування охорони здоров'я у країні. Особливості фінансів гмін у Польщі. Обов'язкові та необов'язкові доходи гмін. Фінанси малих і середніх підприємств у Польщі. Міжбюджетні відносини. Фінанси домогосподарств у Польщі. Депозитарна система Польщі. Особливості діяльності варшавської фондової біржі. Досвід Польщі та можливості його застосування в Україні. Фінансово-економічні результати входу Польщі до Європейського Союзу.

Фінанси Чехії. Загальна характеристика податкової реформи та податкової системи Чехії. Види податків, що стягуються в Чехії. Податки на доходи юридичних і фізичних осіб. Міжбюджетні відносини. Регіональні бюджети. Результати реформування фінансово-економічної системи Чехії.

Фінанси Угорщини до реформи кінця 80-х років ХХ ст. та після неї. Види податків в Угорщині. Місцеві фінанси і міжбюджетні відносини. Реформування системи пенсійного забезпечення в Угорщині. Передумови здійснення пенсійної реформи в Угорщині. Напрями здійснення пенсійної реформи в Угорщині у 90-х роках ХХ ст. та на початку ХХІ ст. недоліки і завдання реформування пенсійної системи Угорщини. Інвестиційна привабливість фінансової системи Угорщини. Фінансово-економічні результати входження Угорщини до Європейського Союзу.

Фінансова система Словаччини. Загальна характеристика фінансів Словаччини в період реформування економіки. Доходи і видатки державного бюджету. Результати сільськогосподарського виробництва залежно від дотацій бюджету. Міжбюджетні відносини Словаччини. Результати реформування фінансової системи Словаччини. Особливості реформування фінансової системи Словаччини. Банківська система Словаччини.

Фінанси Словенії. Загальні основи побудови та реформування фінансово-економічної системи Словенії. Доходи і видатки державного бюджету Словенії. Особливості проведення пенсійної та адміністративної реформи у Словенії.

Тема 6. Фінанси Скандинавських країн-членів ЄС

Особливості соціально-економічної моделі розвитку Скандинавських країн. “Шведська модель” економіки. Напрямки соціально-економічного розвитку Скандинавських країн на сучасному етапі. Характеристика бюджетної системи Швеції. Особливості фінансового вирівнювання. Склад і структура державних доходів і видатків у Швеції. Особливості системи соціального забезпечення. Міжбюджетні відносини. Банківська система Швеції. Фінанси підприємств у Швеції. Фінанси домогосподарств у Швеції.

Фінансова система Фінляндії. Характеристика бюджетної системи Фінляндії. Особливості фінансового вирівнювання. Склад і структура державних доходів і видатків у Фінляндії. Принципи регулювання бюджетного процесу у Фінляндії. Особливості системи соціального забезпечення. Міжбюджетні відносини Фінляндії. Банківська система Фінляндії. Фінанси суб’єктів господарювання у Фінляндії. Фінанси домогосподарств у Фінляндії.

Фінансова система Данії. Інститути фінансової системи Данії. Характеристика бюджетної системи Данії. Данська система фінансового вирівнювання. Склад і структура державних доходів і видатків у Данії. Особливості системи соціального забезпечення. Міжбюджетні відносини. Банківська система Данії. Фінанси суб’єктів господарювання у Данії. Фінанси домогосподарств у Данії.

Тема 7. Фінанси південно-європейських країн-членів ЄС

Фінанси Іспанії. Реформування фінансово-економічної системи в Іспанії. Фінансування автономних спільнот. Податкова система Іспанії. Фінансово-економічні результати демократичних реформ у Іспанії.

Фінансова система Португалії. Доходи державного бюджету Португалії. Фінансова допомога Португалії з бюджету ЄС. Особливості прямого оподаткування в Португалії. Особливості непрямого оподаткування в Португалії. Доходи і видатки місцевих органів влади в Португалії. Проблеми сучасної фінансової системи Португалії.

Фінанси Італії. Державні фінанси Італії у фінансовій системі країни. Доходи державного бюджету Італії. Особливості прямих податків в Італії. Особливості непрямих податків в Італії. Видатки державного бюджету в Італії. Реформування пенсійної системи Італії. Особливості пенсійної реформи в Італії. Проблеми в міжбюджетних відносинах Італії. Шляхи вирішення міжбюджетних проблем. Доходи і видатки місцевих органів.

Загальні основи побудови та функціонування фінансової системи Мальти. Доходи і видатки консолідованого бюджету Мальти. Індивідуальні доходи. Операційні витрати.

Особливі видатки. Зміни в доходах і видатках домогосподарств. Заходи із залучення іноземних інвестицій на Мальту.

Запитання і завдання для самоперевірки. Загальна характеристика фінансової системи Греції. Особливості податкової системи Греції. Особливості оподаткування прибутку підприємств у Греції. Доходи і видатки місцевих бюджетів у Греції. Фінансово-економічні результати входження Греції до ЄС.

Фінансова система Кіпру. Особливості діяльності офшорних компаній на Кіпрі. Зміни в оподаткуванні на Кіпрі — вимога часу. Особливості здійснення підприємницької діяльності на Кіпрі. Оподаткування доходів офшорних компаній, створених на Кіпрі.

Тема 8. Фінанси Балтійських країн

Фінанси Естонії. Загальна характеристика та шляхи реформування фінансової системи в Естонії. Вплив фінансово-економічної трансформації Естонії на фінанси домогосподарств і підприємств. Податкова система Естонії.

Фінанси Латвії. Фінансові аспекти реформування економіки Латвії. Фінанси домашніх господарств у Латвії. Вплив трансформації фінансово-економічної системи Латвії на доходи домашніх господарств. Фінанси домашніх господарств у Латвії порівняно з іншими країнами Балтії. Пенсійна реформа в Латвії. Міжбюджетні відносини. Державне казначейство Латвії. Програма державних інвестицій у Латвії.

Фінанси Литви. Шляхи реформування фінансової системи Литви. Місцеві фінанси та міжбюджетні відносини. Фінанси домогосподарств у Литві. Інвестиційний клімат Литви. Проблеми і перспективи фінансування сільськогосподарських підприємств у Литві.

Тема 9. Фінанси країн-членів ЄС Східної Європи

Фінанси Болгарії. Загальні основи побудови та функціонування фінансів країни. Особливості реформування фінансової системи країни. Особливості оподаткування в Болгарії. Особливості організації фінансів підприємств. Фінанси домогосподарств та зміни в них. Фінансово-економічні проблеми на шляху до європейського союзу і перспективи перебування Болгарії в Євросоюзі.

Фінанси Румунії. Особливості реформування фінансово-економічної системи Румунії та їх результати. Процес приватизації: фінансові аспекти. бюджетна і грошова політика. Бюджетна політика. Грошова політика: проблеми і перспективи. Зміни в організаційних формах та у фінансах підприємств. Особливості реорганізації державних підприємств та комерційних компаній державної власності. Комерційні компанії: особливості організації та фінансів. Особливості банкрутства та ліквідації підприємств. Корпоратизація як засіб зменшення збитковості державних підприємств. Специфіка інвестиційної діяльності в Румунії. Законодавче регулювання іноземних інвестицій. Надходження іноземних інвестицій до Румунії. Місцеві фінанси і фінанси домогосподарств. Фінанси домогосподарств. Особливості приватизації житлового сектору в Румунії. Фінанси домогосподарств на початку XXI ст.

Фінансова система Хорватії. Загальні основи побудови та функціонування фінансів країни. Особливості реформування фінансової системи країни. Особливості оподаткування в Хорватії. Видатки державного бюджету. Особливості організації фінансів підприємств. Фінанси домогосподарств та зміни в них. Місцеві фінанси та міжбюджетні відносини. Фінансово-економічні проблеми на шляху до Європейського союзу.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Кількість годин											
		Денна форма навчання						Заочна форма навчання					
		Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
			Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС		Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1.	Характеристика та організаційна структура Європейського Союзу	9	1	1	–	–	7	10	–	–	10	–	–
2.	Фінанси Європейського Союзу	9	1	1	–	–	7	13	2	1	10	–	–
3.	Фінансові ринки Європейського Союзу	11	2	2	–	–	7	11	–	1	10	–	–
4.	Фінанси країн-членів ЄС Західної Європи	13	2	2	–	–	9	12	2	–	10	–	–
5.	Фінанси країн-членів ЄС Центральної Європи	17	4	4	–	–	9	12	–	1	11	–	–
6.	Фінанси Скандинавських країн-членів ЄС	12	2	2	–	–	8	11	–	1	10	–	–
7.	Фінанси південно-європейських країн-членів ЄС	12	2	2	–	–	8	12	1	–	11	–	–
8.	Фінанси Балтійських країн	11	2	2			7	11	1		10		
9.	Фінанси країн-членів ЄС Східної Європи	11	2	2	–	–	7	13	–	2	11	–	–
	Всього годин:	105	18	18	–	–	69	105	6	6	93	–	–

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів денної форми навчання включає завдання до кожної теми.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. Студенти денної форми навчання виконують індивідуальні завдання у формі наукової роботи.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;

2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;

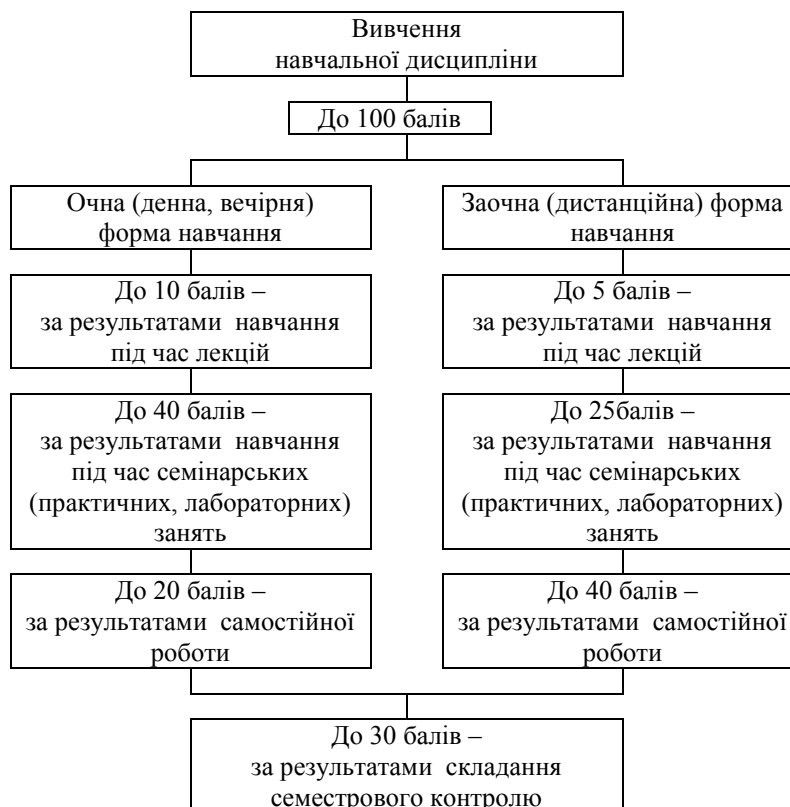
3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Структура залікового білету включає 30 тестових завдань.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування студентам балів за результатами навчання здійснюється за схемою, наведеною на рис.

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Андрущенко В. С. Податкові системи зарубіжних держав: навч. посіб. К. : Ліра-К, 2014. 358 с.
2. Карлін М. І. Фінанси зарубіжних країн: навчальний посібник. К: Кондор, 2004. 384 с.
3. Карлін М. І. Фінанси країн Європейського Союзу: навч. посіб. К. : Знання, 2011. 639 с.
4. Мельник П. В., Тарангул Л. Л., Гордей О. Д. Банківські системи зарубіжних країн. К. : Алерта, 2010. 586 с.
5. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 320 с.
6. Пасічник Ю. В. Бюджетна система України та зарубіжних країн. К. : Знання-Прес, 2009. 373 с.
7. Руденко Ю. М., Токар В. В. Фінансові системи зарубіжних країн: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2010. 348 с.
8. Фінанси зарубіжних країн: навчальний посібник / [Кізіма Т. О., Кравчук Н. Я., Горин В. П. та ін.]; за ред. О. П. Кириленко. Тернопіль: Економічна думка, 2013. 287 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. Алексеева Н. Головні бюджетні процедури: фінансова практика Франції. *Ринок цінних паперів України*. 2013. № 9-10. С. 29-37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rcpu_2013_9-10_6
2. Барановський Ф. В. Європейський союз у міжнародних відносинах на сучасному етапі. *Політологічні записки*. 2013. № 7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Polzap_2013_7_7.
3. Бачо Р. Й. Причини та наслідки реформування державного регулювання ринків фінансових послуг в Угорщині. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Економіка*. 2014. Т. 22, вип. 8(4). С. 14-19. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumov_2014_22_8\(4\)_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumov_2014_22_8(4)_4)
4. Біла Л. М. Гармонізація фінансових систем країн Європейського Союзу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент*. 2015. Вип.10. С. 228-231. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmgu_eim_2015_10_51
5. Богатирьов І. І. Особливості фінансової системи Європейського Союзу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 15(1). С. 32-37. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2017_15\(1\)_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2017_15(1)_9)
6. Булатова О. В., Дубенюк Я. А. Адаптація фінансової політики республіки Кіпр в умовах інтеграції до ЄС. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2013. Вип. 114(1). С. 46-53. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2013_114\(1\)_8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/apmv_2013_114(1)_8)
7. Бурбика М. М., Смирнова Г. Ю. Фінансова система Європейського Союзу: переваги та проблеми розвитку. *Правові горизонти*. 2016. № 2. С. 125-130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ln_2016_2_24
8. Бурдіна О. В. Сучасний стан інвестиційно-фінансового співробітництва України та Австрії. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: проблеми теорії, методології, організації*. 2015. №1. С. 14-19. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/boaa_2015_1\(14\)_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/boaa_2015_1(14)_4)
9. Бухтіяров О. С. Зарубіжний досвід фінансування соціального забезпечення (на прикладі Німеччини). *Європейські перспективи*. 2013. № 12. С. 131-135. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2013_12_24
10. Власенко М. Удосконалення методичного підходу до комплексної оцінки розвитку фінансових ринків країн світу (на прикладі країн Європейського Союзу). *Журнал європейської економіки*. 2013. Т. 12, № 2. С. 196-218. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jee_2013_12_2_6
11. Годлевська В. Ю. Реформування фінансової системи Іспанії в умовах утвердження демократичного режиму (1982–1996 рр.). *Гілея: науковий вісник*. 2013. № 78. С. 122-126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2013_78_39
12. Гуменюк Б. Нова антикризова політика Єврогрупи: реструктуризація кредитно-банківської системи Республіки Кіпр. *Україна дипломатична*. 2013. Вип. 14. С. 476-507.

- URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrdip_2013_14_31
13. Давиденко Д. В. Європейський Союз: історія створення й розвитку. <http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/9752/1/Davidenko.pdf>
  14. Деркач М. І., Литвин М. В. Досвід Німеччини у фінансуванні економічного розвитку регіонів. *Бізнес Інформ*. 2012. № 9. С. 42-47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2012_9_6
  15. Дорошенко І. В. Банківська криза на Кіпрі та її уроки для України. *Європейські перспективи*. 2013. № 6. С. 13-19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2013_6_4
  16. Другов О. О. Фінансові аспекти інтеграції Польщі до Європейського Союзу: уроки для України. *Вісник Університету банківської справи*. 2015. № 1. С. 3-9. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2015_1_3
  17. Другов О. О., Другова В. Т. Інтеграція Польщі до європейського союзу: вплив на фінансову систему. *Економічні науки. Серія : Облік і фінанси*. 2015. Вип. 12(2). С. 61-74. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/escnof_2015_12\(2\)_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/escnof_2015_12(2)_10)
  18. Дудченко В. Ю. Стан та структура державних фінансів республіки Болгарія. *Економічний аналіз*. 2015. Т. 20. С. 136-144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/escan_2015_20_20
  19. Дудченко В. Ю. Фінансово-бюджетна система Німеччини: сучасний стан і проблеми функціонування. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. 2014. Вип. 38. С. 134-143. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pprbsu_2014_38_16
  20. Елерс Герд Стратегії реформ у сфері державних фінансів. Національні програми та міжнародні вимоги (МВФ, ЄС, Світовий банк). *Фінанси України*. 2014. № 7. С. 7-16. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2014_7_3
  21. Європейський Союз: інституційно-правові основи та функціонування : навч.-метод. посіб. / І.А. Грицяк, О. Ю. Оржель, М. Є. Чулаєвська та ін. ; за заг. ред. І. А. Грицяка. К. : НАДУ, 2009. 188 с.
  22. Зайчикова В. В. Особливості законодавства про місцеві суспільні фінанси в Румунії. *Наукові праці НДФІ*. 2007. Вип. 2. С. 44-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2007_2_6
  23. Златіна Н. Особливості банківських систем зарубіжних країн (на прикладі Франції, Німеччини, Італії та Швейцарії). *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки*. 2010. Вип. 84. С. 90-93. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKNU_Yur_2010_84_29
  24. Івасів Б.С., Комар В.В. Міжнародні ринки грошей і капіталів. Навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2008. 120 с.
  25. Ковтонюк К. В. Фінансова інтеграція в Європейському Союзі: генезис і перспективи розвитку. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2013. № 3. С. 203-208. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2013_3_24
  26. Кожухова Т. В. Європейський союз: сучасний стан і тенденції фінансування зовнішньої допомоги сталому розвитку. *Інфраструктура ринку*. 2016. Вип. 2. С. 7-12. http://nbuv.gov.ua/UJRN/ifrctr_2016_2_3
  27. Козак Ю. Г. Логвинова Н. С. Міжнародні фінанси: навч. посібн. [4-те вид.]. К. : Центр учбової літератури, 2011. 640 с.
  28. Кравчук І. С. Союз ринків капіталу європейського співтовариства та фінансова стабільність. *Проблеми економіки*. 2017. № 2. С. 270-275. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pekon_2017_2_37
  29. Кричевська Т. О. Національна модель банківської системи Німеччини: становлення, еволюція та можливості збереження в умовах глобалізації. *Економічна теорія*. 2019. № 3. С.73-100. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecte_2019_3_7
  30. Левченко Р. В. Особливості діяльності банків Австрії в Центральній, Східній і Південно-Східній Європі. *Економічний аналіз*. 2015. Т. 21, № 1. С. 179-184. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/escan_2015_21\(1\)_26](http://nbuv.gov.ua/UJRN/escan_2015_21(1)_26)
  31. Литвин М. В. Сучасні детермінанти фінансування регіонального розвитку Естонії в умовах забезпечення сталого розвитку. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2013. № 6. С. 208-211. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2013_6_45

32. Литвин М. В. Фінансування регіонального розвитку Іспанії в контексті досягнення сталого розвитку. *Вісник Дніпропетровського університету. Сер. : Менеджмент інновацій*. 2013. Т.21, вип. 2. С. 35-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumi_2013_21_2_8
33. Машарский А. А. Монетарная политика банка Латвии в контексте текущего кризиса и перспектив вступления Латвии в еврозону. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2014. Вип. 1. С. 35-43. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fkd_2014_1_5
34. Мельников Ю.О. Статичне оцінювання фіскальної стійкості державних фінансів Греції та Німеччини. *Моделювання та інформаційні системи в економіці*. 2013. Вип. 88. С. 33-48. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mise_2013_88_6
35. Міжнародні фінанси: навч. посіб. 5-те вид. перероб. та доп. / за ред. Козака Ю. Г. Київ. Катовіце.: Центр учбової літератури, 2014. 348 с.
36. Мінасян Г. Банківський сектор Болгарії: у пошуках стійкості. *Економіка і прогнозування*. 2013. № 4. С. 104-129. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econprog_2013_4_10
37. Ніпіаліді-Іщик О. Ю. Особливості організації фінансів домогосподарств у Німеччині. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка*. 2015. Т. 20, Вип. 2(1). С. 159-163. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2015_20_2\(1\)_40](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2015_20_2(1)_40)
38. Олійник О. В., Сідельнікова І. В. Єврооблігаційні позики як інструмент мобілізації боргового фінансування вітчизняними корпораціями на міжнародному ринку капіталу. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки*. - 2014. Вип. 9. С. 73-82. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkpnuen_2014_9_20
39. Оніщик Ю. В. Правове регулювання митних відносин в Україні та в країнах Європейського Союзу: фінансово-правовий аспект: монографія. К. : Забеліна-Фільковська Т. С.: Київ. нот. ф-ка, 2013. 479 с.
40. Пантелеймоненко А. О. Досвід кооперативних банків Італії: загальна характеристика та практичне значення для розвитку фінансово-кредитної системи України. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Сер. : Економічні науки*. 2010. № 3. С. 55-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvpushk_2010_3_11
41. Петрашко Л. П. Міжнародні фінанси: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. К. : КНЕУ, 2003. 221 с.
42. Письменний В. В., Палац Х. П. Сучасні виклики системи фінансового вирівнювання територій: досвід України і скандинавських країн. *Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки*. 2014. № 3. С. 112-122. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vznu_eco_2014_3_15
43. Пустовіт Ю. Ю. Принципи використання фінансових ресурсів Європейського Союзу. *Журнал східноєвропейського права*. 2015. № 13. С. 146-152. http://nbuv.gov.ua/UJRN/jousepr_2015_13_25
44. Решота О. А. Становлення внутрішнього ринку Європейського Союзу: передумови та особливості. *Демократичне врядування*. 2012. Вип. 9. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVr_2012_9_7
45. Савостенко Т. О., Матвеева О. Ю. Система фінансового забезпечення місцевого самоврядування Франції в умовах децентралізації управління: досвід для України. *Теорія та практика державного управління*. 2010. Вип. 2. С. 271-278. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpu_2010_2_41
46. Саліхова О. Б., Шелудько Н. М. Інституційні та фінансові механізми стимулювання технологічних інновацій у промисловості: досвід Франції, уроки для України. *Економіка промисловості*. 2020. № 2. С. 5-26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econpr_2020_2_3
47. Сейранов Ю., Мазило Т. В. Консолідація регулювання фінансових ринків у Європейському Союзі в контексті досягнення фінансової стабільності. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України*. 2014. Вип. 38. С. 31-41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pprbsu_2014_38_6
48. Семенов А. Ю., Пахненко О. М. Аналіз стану та структури ринку фінансових послуг Європейського Союзу. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2017. Вип. 25(2). С. 145-150. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkpnuen_2017_25\(2\)_145-150](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vkpnuen_2017_25(2)_145-150)

- [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2017_25\(2\)_33](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2017_25(2)_33)
49. Стряпко І. О. Фінансові ресурси регіональної влади країн Європейського Союзу. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Філософія. Соціологія. Політологія.* 2013. Т. 21, вип. 23(3). С. 195-200. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdufsp_2013_21_23\(3\)_36](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdufsp_2013_21_23(3)_36)
  50. Ткач Д. І. Формування ринкової фінансово-кредитної системи в Угорщині (досвід 90-х років ХХ сторіччя). *Вчені записки університету "КРОК". Серія : Економіка.* 2016. Вип. 44. С. 24-34. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzuk_2016_44_6
  51. Хашиєва Л. В. Особливості організації та фінансування органів публічної влади місцевого та регіонального рівня Франції. *Теорія та практика державного управління.* 2018. Вип. 1. С.182-187. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Trpu_2018_1_29
  52. Черемісова Т. А. Фінанси європейського союзу та особливості їх організації. *Економічний форум.* 2014. № 2. С. 29-35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfor_2014_2_7
  53. Чернеженко О. М. Механізми фінансування регіонів та громад Бельгії. *Приватне та публічне право.* 2019. № 1. С. 23-26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prpulaw_2019_1_7
  54. Чиркін А. С. Фінансова основа функціонування органів місцевого самоврядування в Угорщині. *Актуальні проблеми права: теорія і практика.* 2016. № 31. С. 324-336. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/app_2016_31_28
  55. Чуприна А. Функціонування податкової служби Нідерландів: уроки для України. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України.* 2009. Вип. 3. С.134-142. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2009_3_18
  56. Шемет Т. С. Європейський банківський союз та його роль у зміцненні фінансової безпеки ЄС. *Бізнес Інформ.* 2013. № 5. С. 17-21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2013_5_4
  57. Шморгун О. В. Роль національних фінансових систем у забезпеченні міжнародної конкурентоспроможності скандинавських країн. *Економічний часопис-XXI.* 2013. № 5-6(2). С. 3-6. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2013_5-6\(2\)_2](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecchado_2013_5-6(2)_2)
  58. Якубовський С. О., Ломачинська І. А., Хаддад К. Б. Розвиток банківської системи Австрії в умовах глобалізації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство.* 2018. Вип. 17(2). С. 148-152. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_17\(2\)_35](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_17(2)_35)

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. European Central Bank Statistics. URL: <http://www.ecb.int/stats/html/index.en.html>.
2. Federal Reserve All Statistical Releases. URL // <http://www.federalreserve.gov/>.
3. Євростат. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/>
4. Міжнародний валютний фонд. URL: <http://www.imf.org/external/index.htm>.
5. Міністерство економіки і фінансів Франції. URL: <http://www.economie.gouv.fr/>.
6. Міністерство фінансів Бельгії. URL: <https://finances.belgium.be/fr>
7. Міністерство фінансів Нідерландів. URL: <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien>
8. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>.
9. Офіційний сайт Міністерства фінансів Данії. URL: <https://en.fm.dk/>
10. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: www.minfin.gov.ua.
11. Офіційний сайт Міністерства фінансів Фінляндії. URL: <https://vm.fi/en/frontpage>
12. Офіційний сайт Міністерства фінансів Швеції. URL: <https://www.government.se/government-of-sweden/ministry-of-finance/>
13. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
14. Федеральне міністерство фінансів Німеччини. URL: <http://www.bundesfinanzministerium.de/Web/EN/Home/home.html>.

Розробник робочої програми:

Викладач дисципліни:

доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування,
к.е.н.

_____ Тетяна САМАРІЧЕВА

28 вересня 2020 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування 29 вересня 2020 року, протокол № 2.

Завідувач кафедри _____ Віктор СИНЧАК

29 вересня 2020 року

Декан факультету управління та економіки

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

21 жовтня 2020 року

Погоджено методичною радою університету 22 жовтня 2020 року, протокол № 2.

Голова методичної ради _____ Ірина КОВТУН

22 жовтня 2020 року

Обліковий обсяг робочої програми – 1,03 ум.др.арк.

ОНОВЛЕНО:

Доцентка кафедри менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування, кандидатка
економічних наук
4 жовтня 2022 року

_____ Тетяна САМАРІЧЕВА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування
4 жовтня 2022 року, протокол № 2.

Завідувачка кафедри, кандидатка економічних
наук, доцентка
4 жовтня 2022 року

_____ Наталія ЗАХАРКЕВИЧ

Обліковий обсяг оновлення 0,1 ум.др.арк.